

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор ВНТУ

Віктор БІЛІЧЕНКО

Наказ ВНТУ №239 від 31.08.2021 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
У ВІННИЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ
ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21

Розглянуто та схвалено
Вченою радою ВНТУ
Протокол №1 від 30.08.2021 р.

Вінниця, 2021

Розробники

	Посада	ПІБ	Підпис
Розроблено	Проректор з науково-педагогічної роботи та організації освітнього процесу	Петров О. В.	
Перевірено	Перший проректор з наукової роботи та міжнародного співробітництва	Грабко В.В.	
	Проректор з науково-педагогічної роботи та організації освітнього процесу	Денисюк С.Г.	
	Директор Головного центру організаційного та методичного забезпечення навчання	Лисенко Г.Л.	
	Директор Центру забезпечення якості освіти	Войтович О.П.	
	Завідувач навчального відділу	Савчук Т.О.	
	Завідувач навчально-методичного відділу	Громова Л. П.	

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 2
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

ЗМІСТ

1. Призначення та сфера застосування.....	3
2. Нормативні посилання.....	4
3. Терміни і визначення.....	4
4. Скорочення та спеціальні терміни.....	5
5. Відповідальність.....	5
6. Основні засади організації освітнього процесу у ВНТУ.....	5
7. Рівні та ступені вищої освіти.....	7
8. Планування реалізації освітнього процесу.....	10
9. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.....	13
10. Забезпечення якості вищої освіти.....	19
11. Контроль, оцінювання та визнання результатів навчання.....	20
12. Особливості організації освітнього процесу за заочною формою навчання.....	24
13. Навчально-методичне та організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу.....	26
14. Здобувач вищої освіти як учасник освітнього процесу.....	29
14.1 Навчальний час здобувача вищої освіти.....	29
14.2 Права здобувача вищої освіти.....	30
14.3 Обов'язки здобувача вищої освіти.....	31
14.4 Права та обов'язки старости академічної групи.....	32
15. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти.....	34
16. Академічна мобільність здобувачів вищої освіти.....	35
17. Викладач як учасник освітнього процесу.....	37
17.1. Робочий час викладача.....	38
17.2. Права науково-педагогічних працівників.....	39
17.3. Обов'язки науково-педагогічних працівників.....	40
Листок реєстрації змін.....	41

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 3
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

1. Призначення та сфера застосування

Це Положення є основним нормативним документом, що регламентує принципи організації освітнього процесу у Вінницькому національному технічному університеті.

Головними завданнями освітнього процесу у Вінницькому національному технічному університеті:

1) провадження на високому рівні освітньої діяльності, яка забезпечує здобуття особами вищої освіти відповідного ступеня за обраними ними спеціальностями;

2) провадження наукової діяльності шляхом проведення наукових досліджень і забезпечення творчої діяльності учасників освітнього процесу, підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації і використання отриманих результатів в освітньому процесі;

3) участь у забезпеченні суспільного та економічного розвитку держави через формування людського капіталу;

4) формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах;

5) забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності;

6) створення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів;

7) збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства;

8) поширення знань серед населення, підвищення освітнього і культурного рівня громадян;

9) налагодження міжнародних зв'язків та провадження міжнародної діяльності в галузі освіти, науки, спорту, мистецтва і культури;

10) вивчення попиту на окремі спеціальності на ринку праці.

Освітній процес в університеті реалізується у відповідності до:

- принципів автономії і самоврядування;
- розмежування прав, повноважень і відповідальності засновника, державних органів, до сфери управління яких належить університет, органів управління університету та його структурних підрозділів;
- студентоцентрованість;
- незалежності від політичних партій, громадських і релігійних організацій;

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 4
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

- академічних свобод, визначених чинним законодавством України та відповідно до міжнародних документів, які встановлюють реалізацію освітнього процесу в межах загальноєвропейського простору вищої освіти.

Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти ВНТУ та розроблено відповідно до вимог ДСТУ ISO 9001 та Настанови з якості ВНТУ.

Вимоги цього положення поширюються на діяльність усіх структурних підрозділів ВНТУ, задіяних у освітньому процесі.

2. Нормативні посилання

2.1. Закон України «Про вищу освіту».

2.2. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365).

2.3. Закону України «Про освіту» від 23.05.1991 № 1060-ХІІ.

2.4. Державної національної програми «Освіта» («Україна ХХІ століття»).

2.5. Постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».

2.6. Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій».

2.7. Постанови Кабінету Міністрів України від від 23.03.2016 р. № 261 «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)».

2.8. Постанови Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність».

2.9. Лист МОН № 1/9-434 від 09.07.2018 «Щодо рекомендацій до навчально-методичного забезпечення».

2.10. Статут Вінницького національного технічного університету.

3. Терміни і визначення

3.1. *ЄКТС* – (Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 5
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

3.2. *Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі - кредит ЄКТС)* – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС. (ст. 1.14 Закону про вищу освіту від 01.07.2014 № 1556-VII).

3.3. *Освітній процес у ВНТУ (надалі – освітній процес)* – це система організаційних і дидактичних заходів, спрямованих на реалізацію змісту освіти відповідно до державних стандартів освіти.

4. Скорочення та спеціальні терміни

- 4.1. ВНТУ – Вінницький національний технічний університет.
- 4.2. ОП – освітня програма.
- 4.3. ОПП – освітньо-професійна програма.
- 4.4. ОНП – освітньо-наукова програма.

5. Відповідальність

5.1. Відповідальними за виконання вимог цього Положення у ВНТУ є ректор ВНТУ, здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники, керівники та працівники структурних підрозділів.

5.2. Контроль за дотриманням вимог цього Положення учасниками освітнього процесу несе проректор з науково-педагогічної роботи та організації освітнього процесу та навчальний відділ ВНТУ.

6. Основні засади організації освітнього процесу у ВНТУ

6.1. Освітній процес базується на принципах академічної свободи, науковості, гуманізму, демократизму, наступності та безперервності, незалежності від втручання будь-яких політичних партій, інших громадських та релігійних організацій.

6.2. Освітній процес організується з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін і розвитку в соціально-культурній сфері, в галузях техніки, технологій, системах управління та організації праці в умовах ринкової економіки.

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 6
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

6.3. Зміст освіти – це науково обґрунтована система дидактично та методично оформленого освітнього матеріалу для різних освітніх і кваліфікаційних рівнів, що відображається у відповідних підручниках, навчальних посібниках, методичних матеріалах, дидактичних засобах, а також при проведенні навчальних занять та інших видів освітньої діяльності

6.4. Освітня діяльність у ВНТУ базується на засадах:

- автономії Університету в прийнятті самостійних рішень щодо організації освітнього процесу, визначенні форм освітнього процесу й форм і методів навчання;

- студентоцентрованого навчання;

- академічної свободи;

- академічної доброчесності;

- науковості та інновативності;

- демократичності, партнерства й соціальної відповідальності учасників освітнього процесу;

- доступності вищої освіти й рівності можливостей для всіх;

- сприяння навчанню впродовж життя;

- забезпечення якості вищої освіти і якості освітньої діяльності.

6.5. Метою освітньої діяльності Університету є підготовка за всіма рівнями вищої освіти висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному й міжнародному ринках праці фахівців (здатних створювати сучасні наукові знання та інноваційні технології на благо людства) для підприємств усіх форм власності, наукових і освітніх установ, органів державної влади й управління, створення умов для реалізації особистісного потенціалу людини, розвитку її творчих здібностей.

6.6. Загальні моральні принципи й правила етичної поведінки учасники освітнього процесу у ВНТУ визначає Кодекс етики у ВНТУ.

6.7. Формами здобуття вищої освіти у ВНТУ є денна, заочна, а також інші форми, передбачені законодавством та положеннями ВНТУ. Денна форма здобуття вищої освіти – основний спосіб організації навчання здобувачів в Університеті, що передбачає проведення навчальних занять і практичної підготовки упродовж навчального року. Заочна форма здобуття вищої освіти – спосіб організації навчання здобувачів в Університеті за допомогою поєднання навчальних занять і контрольних заходів під час короткочасних сесій та самостійного оволодіння освітньою програмою в період між ними відповідно до графіку освітнього процесу.

6.8. В окремих випадках (оголошення карантину, форс-мажорні обставини тощо) освітній процес може здійснюватися в дистанційному режимі, а Університет у межах академічної автономії самостійно визначає способи організації й технології для дистанційного режиму навчання.

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 7
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

6.9. Університет надає учасникам освітнього процесу можливість безоплатно користуватися навчальними приміщеннями, бібліотекою, навчальною, навчально-методичною й науковою літературою, обладнанням, устаткуванням та іншими засобами навчання на умовах, визначених Правилами внутрішнього розпорядку ВНТУ.

6.10 Мовою освітнього процесу в Університеті є державна мова. Застосування мов в Університеті визначається Законами України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та «Про освіту». Відповідно до умов реалізації освітньої програми, викладання однієї, кількох або всіх навчальних дисциплін, виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів може здійснюватися англійською мовою або іншою офіційною мовою Європейського Союзу, за умови, що усі здобувачі вищої освіти, які вивчають відповідні дисципліни, володіють цією мовою. Якщо є письмове звернення від одного чи більше здобувачів вищої освіти, Університет забезпечує переклад державною мовою.

6.11. Організація освітнього процесу у ВЕНТУ здійснюється підрозділами – навчальний відділ, факультети, навчально-наукові інститути, кафедри тощо.

6.12. Організація електронного документообігу, автоматизації та електронної підтримки освітнього процесу у ВНТУ здійснюється за допомогою системи JetIQ. Електронна система підтримки освітнього процесу JetIQ спрямована на підтримку освітнього процесу, методичної та наукової діяльності, сприяє ефективній передачі, засвоєнню, примноженню і використанню знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також формуванню гармонійно розвиненої особистості; забезпечує ефективні комунікації між здобувачами вищої освіти, викладачами, співробітниками ВНТУ та надає інформацію на відкритих електронних ресурсах. Робота в системі JetIQ здійснюється через електронні кабінети викладачів, фахівців відділів, здобувачів вищої освіти, відповідно до **«Положення про застосування електронної системи підтримки освітнього процесу, методичної та наукової діяльності JetIQ у Вінницькому національному технічному університеті»**.

7. Рівні та ступені вищої освіти

7.1. Підготовка здобувачів вищої освіти у ВНТУ здійснюється за відповідними освітньо-професійними та освітньо-науковими програмами на таких рівнях вищої освіти:

- перший (бакалаврський) рівень;
- другий (магістерський) рівень;
- третій (освітньо-науковий) рівень.

7.2. Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти відповідає шостому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 8
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

особою теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю.

Другий (магістерський) рівень вищої освіти відповідає сьомому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою поглиблених теоретичних та/або практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю (чи спеціалізацією), загальних засад методології наукової та/або професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності.

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти відповідає восьмому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

7.3. Здобуття вищої освіти на кожному рівні вищої освіти передбачає успішне виконання особою відповідної освітньої (освітньо-професійної чи освітньо-наукової) або наукової програми, що є підставою для присудження відповідного ступеня вищої освіти:

- 1) бакалавр;
- 2) магістр;
- 3) доктор філософії.

7.4. Бакалавр – це освітній ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується ВНТУ в результаті успішного виконання студентом освітньо-професійної програми. Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умови наявності в неї повної загальної середньої освіти, диплому про здобутий освітньо-кваліфікаційний рівень «Молодший спеціаліст» або освітній ступінь «молодший бакалавр» чи «фаховий молодший бакалавр», або відповідно до вимог відповідної освітньої програми.

7.5. Нормативна тривалість освітньо-професійної програми здобуття ступеня бакалавра на основі повної загальної середньої освіти складає 3 роки 10 місяців (240 кредитів ECTS). Нормативна тривалість освітньо-професійної програми здобуття ступеня бакалавра на основі диплому про здобутий освітньо-кваліфікаційний рівень «Молодший спеціаліст» або освітній ступінь «молодший бакалавр» складає 1 рік і 10 місяців (120 кредитів ECTS), якщо інше не передбачено освітньою програмою та стандартом вищої освіти. Нормативна тривалість освітньо-професійної програми здобуття ступеня бакалавра на основі диплому про здобутий освітній ступінь «фаховий молодший бакалавр» складає 2 роки і 10 місяців (180 кредитів ECTS).

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 9
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

7.6. Магістр – це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується Університетом у результаті успішного виконання студентом відповідної освітньої програми. Ступінь магістра здобувається за освітньо-професійною програмою. Особа має право здобувати ступінь магістр за умови наявності в неї диплому про здобутий «Бакалавр», «Магістр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст».

7.7. Нормативна тривалість освітньо-професійної програми здобуття ступеня магістра за денною формою навчання складає 1 рік 4 місяці, а за заочною формою навчання складає 1 рік 10 місяців (90 кредитів ECTS незалежно від форми навчання).

7.8. Доктор філософії – це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня «Магістр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст»). Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою Університету в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. Організація підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії у ВНТУ здійснюється на підставі **«Положення з організації підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному технічному університеті»**.

7.9. Нормативна тривалість освітньо-наукової програми здобуття ступеня доктор філософії за денною формою навчання складає 4 роки (з освітньою складовою 50 кредитів ECTS).

7.10. Доктор наук – це другий науковий ступінь, що здобувається особою на науковому рівні вищої освіти на основі ступеня доктора філософії і передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв’язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових виданнях.

7.11. Ступінь доктора наук присуджується спеціалізованою вченою радою Університету за результатами публічного захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки. Підготовка докторів наук і докторів філософії у ВНТУ здійснюється відповідно до **«Положення з організації підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному технічному університеті»** та **«Положення з організації підготовки здобувачів на науковому рівні вищої освіти ступеня доктора наук у Вінницькому національному технічному університеті»**.

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 10
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

7.12. Прийом на навчання для здобуття вищої освіти на кожному рівні вищої освіти за ліцензованими спеціальностями здійснюється на конкурсній основі відповідно до «Правил прийому до Вінницького національного технічного університету», які щорічно затверджуються Вченою радою Університету й оприлюднюються на сайті Приймальної комісії ВНТУ.

7.13. Відповідність освітніх послуг ВНТУ стандартам вищої освіти і вимогам визначається Міністерством освіти і науки України (МОН) шляхом ліцензування, інспектування та інше. Зовнішній моніторинг якості вищої освіти здійснює Національне агентство із забезпечення якості освіти шляхом акредитації освітніх програм.

7.14. Питання відкриття нових спеціальностей, освітніх програм, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, на відповідному рівні вищої освіти відбувається відповідно до **«Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»**.

7.15. Питання відкриття нових освітніх програм ініціюється кафедрою (або іншим структурним підрозділом), відповідно до положення **«Положення про розроблення та супроводження освітніх програм»**.

8. Планування реалізації освітнього процесу

8.1 Графік освітнього процесу

8.1.1 Організація освітнього процесу у ВНТУ здійснюється відповідно до Графіку освітнього процесу, який визначає: календарні терміни семестрів, навчальних занять, екзаменаційних сесій, практик, атестацій і канікул на кожний рік підготовки за певним рівнем вищої освіти. Термін теоретичного навчання як правило складає 40 тижнів.

8.1.2 Освітній процес за денною та заочною формами навчання організується за семестровою системою. Навчальний семестр – складова частина освітнього процесу, що завершується підсумковим семестровим контролем. Тривалість семестру визначається навчальним планом. Два навчальні курси у одному навчальному році утворюють навчальний курс. Тривалість перебування здобувача вищої освіти на навчальному курсі включає час навчальних семестрів, підсумкового контролю та канікул. Навчальний рік для здобувачів першого та другого рівнів вищої освіти, як правило, розпочинається 1 вересня і завершується 30 червня, і складається з навчальних днів, днів проведення підсумкового контролю, екзаменаційних сесій, вихідних, святкових днів і канікул.

8.1.3 Канікули встановлюються двічі на рік загальною тривалістю не менше 8 тижнів. Їх конкретні терміни визначаються графіком освітнього процесу на кожний навчальний рік.

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 11
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

8.1.4 Освітній процес у ВНТУ організовано за кредитно-трансферною системою. Кредитно-трансферна система організації освітнього процесу – це така модель організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій навчання та залікових освітніх одиниць (залікових кредитів). Важливими завданнями підготовки фахівців в умовах кредитно-трансферної технології навчання є забезпечення якісної ступеневої освіти, її особистісної орієнтації, створення умов для оновлення змісту і форм організації навчально-виховного процесу, запровадження освітніх інновацій та інформаційних технологій, формування системного педагогічного мислення, професійної самосвідомості. Ця технологія передбачає вдосконалення навчальних планів, програм, посібників, інтенсифікацію навчально-виховного процесу, змісту, методів і засобів навчання, забезпечення зв'язку між усіма освітніми компонентами (дисциплін), розроблення навчально-методичних комплексів, раціональний поділ змісту навчального матеріалу на модулі і перевірку якості засвоєння теоретичного і практичного матеріалу кожного модуля, використання широкої гнучкої шкали оцінювання знань, що забезпечує реальну диференціацію навчальних досягнень здобувачів вищої освіти; стимулювання їх активної самостійної роботи протягом усього періоду навчання у ВНТУ; підвищення об'єктивності оцінювання знань; запровадження здорової конкуренції в навчанні; виявлення та розвиток творчих здібностей здобувачів вищої освіти.

8.1.5 Обсяг одного кредиту ECTS становить 30 годин.

8.1.6 Кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ECTS для здобувачів денної форми навчання становить від 30% до 50% одного кредиту ECTS.

8.1.7. Тривалість тижня теоретичних занять для студентів денної форми навчання становить, як правило, п'ять днів.

8.2. Навчальні плани

8.2.1. Основним нормативним документом, що визначає організацію освітнього процесу в конкретному напрямку освітньої програми за спеціальністю – є навчальний план. Навчальний план – це нормативний документ ВНТУ, який складається на підставі освітньої (освітньо-професійної/освітньо-наукової) програми та структурно-логічної схеми фахової підготовки і визначає перелік та обсяг нормативних і вибіркового навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік освітнього процесу, форми проведення підсумкового контролю. Дисципліни (із зазначенням кредитів) структуруються як обов'язкові та вибірково, які можуть поділяються на загальні та професійні.

8.2.2. Навчальний план розробляється випусковою кафедрою спільно з факультетом/інститутом, до складу якого вона входить, навчальним відділом ВНТУ та погоджується Методичною та Вченою радами ВНТУ.

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 12
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

8.2.3. Навчальний план затверджується ректором ВНТУ.

8.2.4. Для конкретизації планування освітнього процесу у ВНТУ на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план на підставі навчального плану з метою деталізації планування та вдосконалення освітнього процесу, який затверджується ректором ВНТУ.

8.2.5. Особливості формування навчальних планів для здобувачів першого та другого рівнів вищої освіти здійснюється відповідно до «**Положення про навчальний план фахової підготовки бакалаврів та магістрів ВНТУ**». На основі навчального плану та вибіркових дисциплін, а також кредитів отриманих внаслідок академічної мобільності здобувачів вищої освіти, формується індивідуальний навчальний план здобувача.

8.3 Розклад занять

8.3.1 Розклад навчальних занять базується на навчальному та робочому навчальному планах фахової підготовки, а також індивідуальних планів здобувачів вищої освіти та робочих програмах навчальних дисциплін, і є основним документом, що регламентує організацію та проведення освітнього процесу у ВНТУ.

8.3.2 Чисельність академічної групи, як правило, становить не більше 30 осіб, а також не менше 10 осіб здобувачів на першому рівні вищої освіти, не менше 7 осіб здобувачів на другому рівні вищої освіти та не менше 3 осіб здобувачів на третьому рівні вищої освіти.

8.3.3 Поділ студентів, які вивчають навчальну дисципліну, на лекційні потоки допускається лише при кількості здобувачів вищої освіти більше 150 осіб.

8.3.4 Розклад занять та заліково-екзаменаційної сесії складають диспетчери деканатів факультетів/дирекцій інститутів та узгоджують його з деканом факультету/директором інституту, начальником навчального відділу університету, проректором з науково-педагогічної роботи та організації освітнього процесу. Розклади занять та заліково-екзаменаційної сесії затверджуються ректором.

8.3.5 Розклад занять та заліково-екзаменаційної сесії для здобувачів вищої освіти всіх форм навчання доводяться до відома викладачів та здобувачів не менше ніж за 3 тижні до їх початку на офіційних стендах та у електронній системі підтримки освітнього процесу JetIQ. Завантаження аудиторного та лабораторного фондів контролюється навчальним відділом.

8.3.6. Розклади зберігаються в деканатах факультетів / дирекціях інститутів згідно з номенклатурою справ протягом 1 року та знищуються в установленому порядку.

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 13
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

9. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять

9.1. Основними формами реалізації освітнього процесу у ВНТУ є: навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, практики, контрольні заходи, самостійна робота.

9.2. Основними видами навчальних занять у ВНТУ є: лекції, лабораторні, практичні, семінарські заняття та консультації. Підсумкова оцінка в балах за підсумком семестра фіксується в журналі викладача і враховується при оцінюванні знань здобувача вищої освіти з даної дисципліни. Успішне оцінювання всіх лабораторних робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни, є необхідною умовою його допуску до підсумкового контролю по даній дисципліні.

9.3. Лекція – основний вид навчальних занять, призначених для викладення теоретичного матеріалу. Як правило, окрема лекція є елементом курсу лекцій, що охоплює основний теоретичний матеріал одної або декількох тем навчальної дисципліни. Тематика лекцій визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

9.4. Лекції проводяться лекторами – професорами і доцентами, а також провідними науковими працівниками та професіоналами-практиками, запрошеними для викладання лекцій. Кандидатури лекторів, які не мають вченого звання або не входять до штатного розкладу професорсько-викладацького складу, мають бути узгодженими з деканом факультету/директором інституту, проректором та ректором ВНТУ за поданням завідувачів відповідних кафедр. Лектор, якому доручено викладати лекційний курс, зобов'язаний до початку навчального семестру представити на засіданнях відповідної кафедри, необхідні навчально-методичні матеріали навчальної дисципліни. При цьому, робоча програма навчальної дисципліни повинна бути узгоджена з гарантом відповідної освітньої програми, для якої призначена дана дисципліна. Лектор, який викладатиме курс лекцій вперше, повинен провести пробні відкриті лекції перед завідувачем та викладачами кафедри. Лектор зобов'язаний дотримуватися робочої програми навчальної дисципліни щодо тематики та змісту лекційних занять, але не обмежуватися у питаннях інтерпретації навчального матеріалу, формах і способах його викладення. За підсумками тематичних модулів лекційного курсу передбачено проведення проміжного контролю знань здобувачів.

9.5. Лабораторне заняття – вид навчального заняття, на якому студент під керівництвом викладача проводить натурні або імітаційні експерименти чи дослідження з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень, набуває практичних навичок роботи з лабораторним обладнанням, оснащенням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, оволодіває методикою експериментальних досліджень в конкретній предметній галузі та обробки отриманих результатів.

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 14
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

9.6. Лабораторні заняття проводяться у спеціально оснащених навчальних лабораторіях з використанням обладнання, пристосованого до умов освітнього процесу (лабораторних макетів, установок та ін). Лабораторні заняття можуть проводитися також в умовах реального професійного середовища (на підприємстві, в наукових лабораторіях тощо). Для проведення лабораторних занять академічна група поділяється на дві підгрупи. Поділ є можливим при чисельності академічної групи більше 15 здобувачів вищої освіти. З окремих навчальних дисциплін допускається поділ академічної групи на підгрупи з меншою чисельністю. Перелік цих дисциплін за рекомендацією Методичної ради університету затверджується наказом ректора.

9.7. Перелік тем лабораторних занять визначається робочою програмою навчальної дисципліни. Лабораторне заняття включає проведення контролю підготовленості студентів до виконання конкретної лабораторної роботи, виконання лабораторних досліджень, оформлення індивідуального звіту про виконану роботу та його захист перед викладачем. Виконання лабораторних робіт здобувачами вищої освіти оцінюється викладачем за бальними оцінками.

9.8. Практичне заняття – вид навчального заняття, на якому студенти під керівництвом викладача шляхом виконання певних відповідно сформульованих завдань закріплюють теоретичні положення навчальної дисципліни і набувають вмінь та навичок їх практичного застосування.

9.9. Практичні заняття проводяться в аудиторіях або в навчальних лабораторіях, оснащених необхідними технічними засобами навчання, обчислювальною технікою тощо. Практичне заняття включає проведення контролю знань, вмінь та навичок, постановку загальної проблеми (завдання) викладачем та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язання задач з їх обговоренням, вирішення контрольних завдань, їх перевірка та оцінювання.

9.10. Перелік тем практичних занять визначається робочою програмою навчальної дисципліни. Викладач, якому доручено проведення практичних занять, за узгодженням з лектором даної навчальної дисципліни розробляє методичне забезпечення: індивідуальні завдання різної складності, методичні прийоми розгляду окремих теоретичних положень або розв'язання практичних задач, контрольні завдання (тести) для виявлення ступеня сформованості необхідних умінь тощо. Виконання завдань здобувачами вищої освіти під час практичних занять оцінюється викладачем за бальними оцінками.

9.11. Семінарське заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організує дискусію з попередньо визначених проблем. На підставі індивідуальних завдань (рефератів) здобувачі вищої освіти готують тези виступів. Перелік тем семінарських занять визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

9.12. Семінарські заняття проводяться в аудиторіях або навчальних кабінетах з однією академічною групою. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені здобувачами вищої освіти реферати, їх виступи,

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 15
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

активність в дискусії, вміння формулювати та відстоювати свою позицію та ін. за кредитно-модульною системою оцінювання знань студентів.

9.13. Індивідуальне навчальне заняття проводиться з окремими групами здобувачів вищої освіти, які виявили особливі здібності в навчанні та схильність до науково-дослідної роботи і творчої діяльності з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуального творчого обдарування. Індивідуальні навчальні заняття організуються у позанавчальний час за окремим графіком, складеним відповідною кафедрою з урахуванням індивідуальних навчальних планів.

9.14. Індивідуальні завдання з окремих дисциплін (реферати, розрахункової, графічні, курсові тощо) видаються здобувачам вищої освіти в терміни, передбачені відповідним факультетом/навчально-науковим інститутом ВНТУ. Індивідуальні завдання виконуються студентом самостійно під контролем викладача. Допускаються випадки виконання комплексної тематики кількома студентами

9.15. Консультація – вид навчального заняття, на якому студент отримує від викладача відповіді на конкретні питання або пояснення окремих теоретичних положень чи їх практичного використання. Консультація може бути індивідуальною або проводитися для академічної групи, залежно від того, чи викладач консулює здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних із виконанням індивідуальних завдань, чи з теоретичних питань навчальної дисципліни. Протягом семестру консультації з навчальних дисциплін проводяться за встановленим кафедрою графіком.

9.16. Обсяг часу, відведений викладачу для проведення консультацій з конкретної дисципліни перед контрольним заходом та по виконанню курсового проектування, входить до навчального навантаження, а обсяг часу, відведений викладачу для проведення консультацій з конкретної дисципліни під час її вивчення (крім консультацій по виконанню курсового проектування), входить до обсягу навчально-методичної роботи викладача. Під час підготовки до підсумкових контрольних заходів (в т.ч. державних) проводяться групові консультації.

9.17. Самостійна робота – є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійна робота включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу.

9.18. Навчальний час, відведений на самостійну роботу здобувача вищої освіти денної форми навчання, регламентується навчальним робочим планом фахової підготовки і повинен складати від 1/3 до 2/3 від загального обсягу навчального часу, відведеного на вивчення конкретної дисципліни.

9.19. Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни та забезпечується необхідними навчально-методичними матеріалами.

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 16
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

9.20. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до **«Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному технічному університеті»**.

9.21. Для практичного засвоєння знань здобувачів можуть бути передбачені індивідуальні завдання з дисципліни (реферати, розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи, завдання для самоконтролю знань, курсові проекти (роботи) тощо), виконання яких сприяє більш поглибленому вивченню теоретичного матеріалу, формуванню вмій використання знань для вирішення відповідних практичних завдань. Види індивідуальних завдань з певних навчальних дисциплін визначаються робочим навчальним планом. Терміни видачі, організація, порядок виконання і захисту індивідуальних завдань визначаються випусковою кафедрою на кожний семестр.

9.22. Курсові проекти (роботи) виконуються з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних здобувачами вищої освіти за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Виконання курсових проектів (робіт) сприяє розширенню і поглибленню теоретичних знань, розвитку навичок їх практичного використання, самостійного розв'язання конкретних завдань.

9.23. Тематика курсових проектів (робіт) затверджується на засіданнях кафедр та повинна відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами компетентностей та програмних результатів навчання освітньої програми за спеціальністю. Зміст індивідуального завдання та графік виконання курсових проектів (робіт), зміст та обсяг їх окремих частин, характер вихідних даних, а також інші вимоги наводяться у методичних вказівках, які розробляються кафедрами, за якими закріплено дисципліну з курсовим проектуванням.

9.24. Протягом семестру курсових проектів (робіт) може бути не більше двох. Дисципліна може включати виконання курсового проекту (роботи) за умови, якщо її обсяг становить не менше 5 кредитів ЄКТС. Курсові проекти (роботи) виконуються здобувачами першого та другого рівнів вищої освіти.

9.25. Керівництво курсовими проектами (роботами) здійснюється найбільш кваліфікованими викладачами. Захист курсового проекту (роботи) проводиться публічно перед комісією у складі не менше двох викладачів кафедри, в тому числі керівника курсового проекту (роботи).

9.26. Здобувач вищої освіти, який без поважної причини не підготував курсовий проект/роботу у визначений термін або не захистив підготовлений курсовий проект/роботу, вважається таким, що має академічну заборгованість. В результаті отримання незадовільної оцінки здобувач вищої освіти виконує курсовий проект/роботу за новою темою або доопрацьовує попередню роботу в термін, визначений деканом факультету (директором інституту).

9.27. Стан та підсумки виконання курсового проектування обговорюються

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 17
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

на засіданнях кафедр. Курсові проекти/роботи зберігаються у архіві ВНТУ згідно з номенклатурою справ протягом одного року, а потім знищуються в установленому порядку.

9.28. Загальний порядок оформлення курсових проектів (робіт) у ВНТУ визначається **«Положенням про курсове проектування у ВНТУ»**.

9.29. Кваліфікаційні роботи (проекти) є формою атестації здобувачів вищої освіти у ВНТУ і відповідно до стандартів вищої освіти:

- для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти має передбачати розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

- для другого (магістерського) рівня вищої освіти має передбачати розв'язування актуальної складної задачі чи проблеми завдяки проведенню досліджень або здійснення інновацій».

- не повинна містити академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації, а також має бути оприлюднена шляхом розміщення на офіційному сайті ВНТУ або в репозиторії ВНТУ (оприлюднення кваліфікаційних робіт, що містять інформацію з обмеженим доступом, здійснювати у відповідності до вимог чинного законодавства).

9.30. Здобувач вищої освіти має право обирати тему кваліфікаційної роботи/проекту, визначену випусковою кафедрою, або запропонувати свою, з обґрунтуванням доцільності її розробки. Допускається виконання комплексних кваліфікаційних проектів/робіт кількома студентами як на одній випусковій кафедрі, так і різних кафедрах ВНТУ та кафедрах інших закладів вищої освіти, що мають відповідний рівень акредитації та відповідну ліцензію на провадження освітньої діяльності.

9.31. Керівниками кваліфікаційних робіт/проектів призначаються професори і доценти (старші викладачі) ВНТУ, висококваліфіковані спеціалісти виробництва. Кваліфікаційні роботи (проекти) зберігаються в бібліотеці ВНТУ протягом п'яти років, а потім знищуються в установленому порядку.

9.32. Порядок захисту кваліфікаційних робіт (проектів) для першого рівня вищої освіти здійснюється відповідно до **«Положення про кваліфікаційні роботи на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти»**. Порядок захисту кваліфікаційних робіт (проектів) для другого рівня вищої освіти здійснюється відповідно до **«Положення про кваліфікаційні роботи на другому (магістерському) рівні вищої освіти»**.

9.33. Розрахункові та графічні роботи (РР, ГР) – індивідуальні завдання, які передбачають вирішення конкретної практичної навчальної задачі з використанням відомого, а також (або) самостійно вивченого теоретичного матеріалу. Основну частину розрахункової роботи складають розрахунки, які можуть супроводжуватися ілюстративним матеріалом: графіками, векторними

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 18
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

діаграмами, гістограмами тощо. Основну частину ГР складає графічний матеріал, виконаний відповідно до чинних нормативних вимог.

9.34. Розрахунково-графічна робота (РГР) – індивідуальне завдання, яке передбачає вирішення конкретної практичної навчальної задачі з використанням відомого, а також (або) самостійно вивченого теоретичного матеріалу. Значну частину такої роботи складає графічний матеріал, який виконується відповідно до чинних нормативних вимог та з обов'язковим застосуванням комп'ютерної графіки, якщо це визначено завданням.

9.35. Реферати, аналітичні огляди тощо – це індивідуальні завдання, які сприяють поглибленню і розширенню теоретичних знань студентів з окремих тем дисципліни, розвивають навички самостійної роботи з навчальною та науковою літературою. Ця форма індивідуальних завдань рекомендується для теоретичних курсів і дисциплін гуманітарного та соціально-економічного циклів. В одному семестрі кількість рефератів з різних дисциплін не може бути більше трьох.

9.36. Завдання для самоконтролю знань – це індивідуальні завдання, які передбачають самостійне виконання студентом певної практичної роботи на основі засвоєного теоретичного матеріалу.

9.37. Практична підготовка здобувачів вищої освіти у ВНТУ є обов'язковим освітнім компонентом освітніх програм і має на меті набуття професійних навичок та вмій, оволодіння сучасними методами, формами організації в галузі майбутньої професії здобувачів вищої освіти, формування у них, на основі одержаних знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

9.38. Практична підготовка здобувачів вищої освіти здійснюється на сучасних підприємствах і організаціях різних галузей господарства, науки, освіти, охорони здоров'я, культури, торгівлі і державного управління. Практична підготовка проводиться в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом викладача ВНТУ та спеціаліста підприємства (організації) з даного фаху.

9.39. Програма практичної підготовки, форми практик та терміни їх проведення визначаються освітньою програмою підготовки здобувачів вищої освіти на кожному рівні вищої освіти.

9.40 Організація практичної підготовки на першому рівні вищої освіти регламентується **«Положенням про проведення навчальної і виробничої практик здобувачів вищої освіти ВНТУ»** та **«Положенням про проведення переддипломної практики студентів ВНТУ»**. Організація практичної підготовки на другому рівні вищої освіти регламентується **«Положенням про проведення переддипломної практики студентів ВНТУ»**. Організація практичної підготовки на третьому рівні вищої освіти регламентується

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 19
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

«Положенням про проведення педагогічної практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному технічному університеті».

9.41 Зміст і технологія проходження практичної підготовки визначається програмою практики, яка розробляється відповідною кафедрою для кожної освітньої програми. Програма визначає види і форми перевірки рівня сформованості необхідних компетентностей та програмних результатів навчання, вимоги до звіту студента про виконання програми практики та індивідуального завдання. Звіт з практики захищається здобувачем вищої освіти у комісії, яка призначається завідувачем відповідної кафедри. Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин, вважається таким, який має академічну заборгованість.

9.42. Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедр, а загальні підсумки практики підводяться на Вчених радах факультетів/інституту не менше одного разу протягом навчального року.

10. Забезпечення якості вищої освіти

10.1. Відповідно до розділу V «Закону України про вищу освіту» в університеті створено систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти, ядром якої є Центр забезпечення якості освіти.

10.2. Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників ВНТУ та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань;
- забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників ВНТУ і здобувачів вищої освіти;
- інших процедур і заходів.

10.3. Система контролю якості освітнього процесу у ВНТУ передбачає здійснення внутрішнього та зовнішнього контролю. Внутрішній контроль здійснює адміністрація ВНТУ, Центр забезпечення якості освіти. Внутрішній контроль передбачає:

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 20
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

- контроль якості організації освітнього процесу (планування освітнього процесу та його реалізація, методичне та інформаційне забезпечення освітнього процесу);

- контроль якості викладання (відкриті заняття, контрольні відвідування, експертне оцінювання, анкетування);

- контроль якості результатів викладання (вхідний, поточний, підсумковий, контроль стійкості знань, умінь та навичок (або контроль залишкових знань) студентів, самоконтроль;

- контроль кадрового та матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу.

10.4. Зовнішній контроль здійснює Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, незалежні установи оцінювання та забезпечення якості вищої освіти. Зовнішній контроль передбачає:

- державно-громадський контроль (забезпечення ефективності процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, ліцензування спеціальностей, атестація, акредитація, визначення рейтингу ЗВО, проведення періодичних перевірок систем забезпечення якості та механізмів роботи з отриманими рекомендаціями);

- контроль на міжнародному рівні (міжнародними організаціями та освітніми асоціаціями).

11. Контроль, оцінювання та визнання результатів навчання

11.1. Для оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти проводяться контрольні заходи, які визначають відповідність рівня набутих здобувачами знань і умінь, сформованих компетентностей та програмних результатів навчання вимогам освітніх програм та забезпечують своєчасне корегування освітнього процесу.

11.2. У освітньому процесі ВНТУ використовуються такі види контролю: вхідний, поточний, підсумковий та ректорський контроль.

11.3. Вхідний контроль проводиться перед вивченням нового курсу дисципліни з метою визначення рівня підготовки здобувачів вищої освіти з дисциплін, які забезпечують цей курс. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги здобувачам, коригування освітнього процесу.

11.4. Поточний контроль – оцінювання рівня знань, умінь та навичок, сформованих компетентностей та програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти на підставі результатів виконання ними завдань і певних видів роботи під час практичних, семінарських та лабораторних занять, контрольних робіт, тестування, колоквиумів тощо, відповідно до «**Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у**

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 21
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

Вінницькому національному технічному університеті». Результати поточного контролю реєструються в журналі викладача і використовуються для оцінювання рівня знань здобувачів вищої освіти за певний етап навчання. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами у процесі навчання, забезпечення управління освітньою мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем для коригування методів і засобів навчання, так і здобувачами для планування самостійної роботи.

11.5. Підсумковий контроль – оцінювання рівня знань, умінь та навичок, сформованих компетентностей та програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти за певний етап навчання. Підсумковий контроль складається з модульного, семестрового (залік, диференційований залік, екзамен) та державної атестації здобувачів вищої освіти (державний екзамен, захист кваліфікаційних робіт).

11.6. Ректорський контроль якості підготовки здобувачів вищої освіти з дисципліни є контролем залишкових знань, умінь та навичок і може проводитись з дисциплін чи тем дисциплін, що були вивчені у попередньому семестрі. Ректорський контроль проводиться відповідно до **«Положення про ректорський контроль якості навчання здобувачів вищої освіти ВНТУ»** та згідно з наказом ректора ВНТУ, за розробленими кафедрою комплексними контрольними роботами з відповідних дисциплін. Керівництво організацією та проведенням ректорського контролю покладається на Центр забезпечення якості освіти.

11.7. Семестровий контроль проводиться у формах заліку, диференційованого заліку, екзамену з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, що визначений відповідною робочою програмою дисципліни, у терміни, встановлені графіком освітнього процесу та відповідно до **«Порядку організації та проведення заліків, диференційованих заліків, екзаменів у Вінницькому національному технічному університеті»**.

11.8. Як правило, не менше, ніж за 1 місяць до початку чергової заліково-екзаменаційної сесії у ВНТУ видається наказ ректора **«Про підготовку та проведення заліково-екзаменаційної сесії»**, який визначає порядок проведення контрольних заходів та приймання академічної заборгованості здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти. Планування контрольних заходів для здобувачів вищої освіти всіх курсів денної та заочної форм навчання відбувається згідно з цим наказом. Розклад чергової заліково-екзаменаційної сесії доводиться до відома викладачів і студентів не пізніше як за 2 тижні до її початку. Після цього завідувачі кафедр видають розпорядження про призначення асистентів для викладачів, які проводитимуть контрольні заходи.

11.9. Критерії оцінювання знань, умінь та навичок сформованих компетентностей та програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 22
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

визначаються рішенням відповідної кафедри, зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни відповідно до **«Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному технічному університеті»** і доводяться до відома здобувачів вищої освіти на початку семестру.

11.10. В разі відсутності студента на контрольному заході заліково-екзаменаційної сесії з поважних причин (документально підтверджених), він зобов'язаний попередити адміністрацію відповідного факультету/інституту до проведення означеного заходу.

11.11. Якщо студент не надав документів, що пояснюють причини його відсутності на заліку, диференційованому заліку чи екзамені, в заліково-екзаменаційну відомість проставляється оцінка, оголошена на останньому тижні семестру або на консультації перед контрольним заходом заліково-екзаменаційної сесії.

11.12. Студентам державної та договірної форм навчання, які не склали заліки, диференційовані заліки чи екзамени в установлені терміни через хворобу або з інших поважних причин (документально підтверджених), в установленому порядку може бути наданий індивідуальний графік для складання заліків і екзаменів терміном до 2 тижнів після завершення поточної заліково-екзаменаційної сесії.

11.12. Студентам державної та договірної форм навчання, які за результатами семестрового контролю та складання заліково-екзаменаційної сесії отримали не більше двох незадовільних оцінок з дисциплін, може бути надано можливість для їх перескладання протягом двох тижнів після завершення поточної заліково-екзаменаційної сесії.

11.13. Якщо студент державної та договірної форм навчання не ліквідував академічну заборгованість у визначені терміни без поважної причини (документально підтвердженої), то він підлягає відрядуванню з університету.

11.14. У випадках конфліктної ситуації за вмотивованою заявою студента чи викладача деканом факультету/директором інституту створюється комісія для приймання екзамену (заліку), до якої входять завідувач кафедри (провідний викладач) і викладачі відповідної кафедри, представники деканату, студентського самоврядування.

11.15. Складання екзамену для підвищення позитивної оцінки допускається не більше, ніж з трьох дисциплін за весь період навчання. Дозвіл на це дає ректор ВНТУ на підставі заяви студента за погодженням із деканом факультету/директором інституту та завідувачем відповідної кафедри.

11.16. Результати семестрового контролю регулярно обговорюються на засіданнях кафедр, Вчених рад факультетів (інституту) та Вченої ради університету і є одним із важливих чинників управління якістю освітнього процесу в університеті.

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 23
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

11.17. Питання визнання періодів та результатів навчання, оформлення трансферу навчальних дисциплін, ліквідації академічної різниці для здобувачів вищої освіти, які навчалися в інших освітніх установах і бажають продовжити навчання у ВНТУ, або для здобувачів вищої освіти, які беруть участь у програмах академічної мобільності, та для здобувачів наступної вищої освіти регулюються відповідними нормативними документами ВНТУ. Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти в інших закладах вищої освіти, зокрема і за програмами академічної мобільності, регулюється **«Положення про порядок перезарахування результатів навчання для учасників програм академічної мобільності ВНТУ»** та **«Положення «Про академічну мобільність студентів, аспірантів, докторантів, наукових, науково-педагогічних, педагогічних та інших працівників»**. Визнання результатів навчання, набутих здобувачами вищої освіти в неформальній / інформальній освіті, здійснюється згідно з **«Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті»**.

11.18. Атестація здобувачів вищої освіти проводиться екзаменаційною комісією після завершення теоретичної та практичної частин навчання за відповідними освітньо-професійними (освітньо-науковими) програмами з метою встановлення фактичної відповідності рівня освітньої та кваліфікаційної підготовки здобувачів вищої освіти змісту загальних та фахових компетентностей, а також програмних результатів навчання відповідних освітньо-професійних (освітньо-наукових) програмам спеціальностей.

11.19. Екзаменаційна комісія оцінює рівень науково-теоретичної і практичної підготовки випускників, вирішує питання про присвоєння їм відповідного рівня вищої освіти, видання державного документа про освіту (кваліфікацію), опрацьовує пропозиції щодо покращення якості підготовки фахівців відповідною випусковою кафедрою ВНТУ.

11.20. Процедури утворення екзаменаційних комісій та особливості їх роботи регламентується **«Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційних комісій»**.

11.21. Форма атестації визначається вимогами відповідної освітньої програми та стандартом вищої освіти спеціальності. У ВНТУ, на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти формою атестації є захисту бакалаврської кваліфікаційної роботи (проекту), а на другому (магістерському) рівні вищої освіти формами атестації є складання кваліфікаційного/атестаційного екзамену (якщо це передбачено освітньою програмою та/чи стандартом вищої освіти) та захист магістерської кваліфікаційної роботи.

11.22. Зміст кваліфікаційного/атестаційного екзамену визначається відповідною програмою, що має містити:

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 24
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

- перелік компетентностей, які мають бути перевірені під час кваліфікаційного/атестаційного екзамену згідно з вимогами освітньо-професійної програми та національної рамки кваліфікацій;
- питання до кваліфікаційного/атестаційного екзамену;
- критерії оцінювання знань, умінь та навичок студентів;
- інформаційні джерела для підготовки до кваліфікаційного/атестаційного екзамену.

12. Особливості організації освітнього процесу за заочною формою навчання

12.1. Прийом на заочну форму навчання здійснюється згідно з Правилами прийому до ВНТУ. Особи, які навчаються у ВНТУ на заочній формі навчання, мають статус здобувача вищої освіти і на них поширюються права та обов'язки, визначені нормативними документами ВНТУ та чинного законодавства.

12.2. Відповідно до «Кодексу Законів про працю», Закону України «Про відпустки» та Постанови Кабінету Міністрів України від 28 червня 1997 року №634 «Про порядок, тривалість та умови надання щорічних відпусток працівникам, які навчаються у вищих навчальних закладах з вечірньою та заочною формами навчання, де освітній процес має свої особливості» для осіб, які перебувають у трудових відносинах з підприємствами, установами, організаціями незалежно від їх форм власності, виду діяльності та галузевої належності, а також працюють за трудовим договором у фізичної особи і навчаються у закладах вищої освіти за заочною формою навчання, передбачені пільги у вигляді додаткових оплачуваних відпусток і відпусток без збереження заробітної плати.

12.3. Зміст, обсяг, структура та якість знань, навичок і умінь здобувачів вищої освіти, які навчаються без відриву від виробництва, мають відповідати вимогам освітньої програми, стандарту вищої освіти, встановленим для відповідного рівня вищої освіти.

12.4. Навчальні плани для заочної форми навчання за переліком дисциплін, кількістю годин і формами підсумкового контролю повинні повністю відповідати навчальним планам денної форми навчання. Кількість аудиторних годин в навчальних планах заочної форми навчання встановлюється з розрахунку не менше ніж 25% від аудиторних годин денної форми навчання, але не більше ніж 110 годин за семестр.

12.5. Заліково-екзаменаційна сесія для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання – це складова навчального року, протягом якої здійснюються всі форми освітнього процесу, передбачені навчальним планом (лекції, лабораторні, практичні та семінарські заняття, консультації та контрольні заходи).

12.6. Лекції на заочній формі навчання, як правило, мають концептуальний, узагальнюючий та оглядовий характер. Семінарські заняття проводяться за

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 25
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

основними темами курсу, які виносяться на самостійне вивчення. Практичні та лабораторні роботи повинні забезпечувати формування необхідного рівня умінь і навичок.

12.7. Кількість сесій і терміни їх проведення встановлюються щорічно графіком освітнього процесу.

12.8. Міжсесійний період для заочної форми навчання – це складова навчального року, протягом якої здобувач вищої освіти здійснює роботу над засвоєнням навчального матеріалу як самостійно, так і під керівництвом викладача. Основною формою звітності здобувача вищої освіти по опануванню навчальною дисципліною є виконання ним контрольних робіт та індивідуальних завдань. З метою забезпечення систематичної самостійної роботи в міжсесійний період можуть проводитися консультації, захист курсових проектів (робіт) та інших індивідуальних завдань. У міжсесійний період здобувачам вищої освіти надається можливість відвідувати навчальні заняття та виконувати інші види навчальної роботи разом зі здобувачами вищої освіти денної форми навчання з дозволу викладача.

12.9. Контрольні роботи, виконані здобувачем вищої освіти заочної форми навчання, перевіряються викладачем після їх реєстрації у деканаті/інституті та на кафедрі, і зараховуються за результатами співбесіди з викладачем. Порядок обліку виконаних контрольних робіт та їх знищення визначається ВНТУ.

12.10. Здобувачі вищої освіти заочної форми навчання допускаються до участі в заліково-екзаменаційній сесії, якщо вони до її початку виконали всі контрольні роботи та індивідуальні завдання з дисциплін, що передбачені навчальним планом фахової підготовки на поточний семестр. Виконаними вважаються зараховані контрольні роботи і допущені до захисту курсові проекти (роботи).

12.11. Виклик здобувачів вищої освіти на заліково-екзаменаційну сесію здійснюється деканатом відповідно до графіку освітнього процесу довідкою-викликом встановленої форми. Довідка-виклик є підставою для надання додаткової оплачуваної відпустки здобувачам вищої освіти, які виконали навчальний план фахової підготовки поточного семестру. Довідка-виклик є документом суворої звітності і підлягає реєстрації в окремій книзі із зазначенням номера та дати видачі. Після закінчення заліково-екзаменаційної сесії деканат видає здобувачу вищої освіти довідку про участь у ній.

12.12. Здобувачі вищої освіти заочної форми навчання, які не виконали вимог навчального плану і не мають права на додаткову оплачувану відпустку, але з'явилися на заліково-екзаменаційну сесію, допускаються до консультацій викладачів, виконання лабораторно-практичних робіт, складання заліків та екзаменів в установленому порядку без надання оплачуваної додаткової відпустки за поточний навчальний семестр.

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 26
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

13. Навчально-методичне та організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу

13.1. Відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 347, а також від 24 березня 2021 р. №365) та листа МОН від 09.07.2018 р. № 1/9-434 «Щодо рекомендацій до навчально-методичного забезпечення» заклади вищої освіти мають право самостійно вирішувати питання складу та змісту навчально-методичного забезпечення освітнього процесу з урахуванням вимог законодавства.

13.2. Основним документом навчально-методичного забезпечення дисципліни, передбаченим освітнім законодавством, є робоча програма навчальної дисципліни. Програма навчальної дисципліни, передбачена п. 12 ч. 3 ст. 34 та ч. 7 ст. 35 Закону України «Про вищу освіту», є однією із складових робочої програми навчальної дисципліни. Інші документи і форми навчально-методичного забезпечення дисципліни можуть визначати викладач та кафедра (група забезпечення спеціальності), виходячи із необхідності максимально повного надання здобувачам вищої освіти всієї інформації та матеріалів, необхідних для успішного вивчення дисципліни.

13.3. Обов'язковими складовими навчально-методичного забезпечення дисципліни у ВНТУ є:

- затверджені у встановленому порядку освітні (освітньо-професійні, освітньо-наукові) програми та навчальні плани, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти;
- робочі програми з усіх навчальних дисциплін навчальних планів, які включають: програму навчальної дисципліни, перелік компетентностей та програмних результатів навчання, порядок оцінювання результатів навчання, рекомендовану літературу (основну, допоміжну), інформаційні ресурси в Інтернеті тощо;
- робочі програми з усіх видів практичної підготовки;
- методичні матеріали для проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти;
- навчальні плани з обов'язковим вивченням української мови як окремої навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна» для підготовки іноземців та осіб без громадянства незалежно від мови навчання;
- питання, тести поточного, модульного, рубіжного контролю знань;
- перелік питань, білети підсумкового контролю знань (залік, іспит);
- пакет завдань та тестів комплексної контрольної роботи (ККР).

13.4. Допускається додаткові складові навчально-методичного забезпечення дисципліни, необхідність яких визначає кафедра. Зокрема, це можуть бути:

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 27
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

- силабус навчальної дисципліни;
- робочий план дисципліни (питання про доцільність його використання кафедра вирішує разом з відповідним деканатом);
- підручники та навчальні посібники, а також авторські матеріали, розроблені викладачем;
- конспекти лекцій;
- методичні вказівки до виконання лабораторних робіт;
- методичні вказівки до практичних занять;
- методичні вказівки до семінарських занять;
- тематика та методичні вказівки до курсових робіт;
- тематика та методичні вказівки до виконання контрольних робіт студентами заочної форми навчання;
- методичні вказівки до самостійної та індивідуальної роботи студентів
- індивідуальні завдання;
- збірники ситуаційних завдань (кейсів);
- приклади розв'язування типових задач чи виконання типових завдань;
- комп'ютерні презентації;
- ілюстративні матеріали;
- каталоги ресурсів тощо.

13.5. В навчально-методичному ВНТУ відділі зберігаються:

- робочі програми навчальних дисциплін;
- програми переддипломної практики здобувачів всіх освітніх рівнів;
- програми кваліфікаційного/атестаційного екзамену з кожної (освітньої програми).

13.6. Примірники програм, зазначених у п.13.5 зберігаються в навчально-методичному відділі до заміни їх оновленими варіантами або протягом 5 років. Решта методичної літератури зберігається на кафедрі.

13.7. Робочі програми навчальних дисциплін (у пропонованому форматі) не є об'єктами авторського права та інтелектуальної власності, що впливає із ст. 8 Закону України про авторське право та суміжні права. Інші складники навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни можуть бути об'єктами авторського права, якщо вони є творами у галузі науки, літератури та/або мистецтва, зазначеними у ст. 8 Закону України про авторське право та суміжні права або у Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності.

13.8. Організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу є важливою та необхідною умовою якісного засвоєння програм підготовки фахівців і включає:

- освітньо-організаційні документи деканату і кафедр;
- навчально-методичну документацію зі спеціальності (освітньої програми).

13.9. Документація факультету (інституту):

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 28
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

- положення про факультет (інститут);
- навчальні плани та робочі навчальні плани;
- розклад занять за всіма формами навчання;
- журнал обліку результатів заліків та екзаменів;
- навчальні картки студентів;
- книга видачі екзаменаційних (залікових) відомостей та листів;
- екзаменаційні (залікові) відомості та листи;
- книга реєстрації довідок-викликів;
- журнали академічних груп;
- плани роботи Вченої ради факультету/інституту;
- протоколи засідань Вченої ради факультету/інституту;
- копії документів здобувачів вищої освіти пільгових категорій (осіб, які постраждали внаслідок катастрофи на ЧАЕС; дітей-сиріт; інвалідів; студентів, які мають дітей та ін.);
- списки студентів, які мешкають у гуртожитках студмістечка.

13.10. Документація кафедри:

- положення про кафедру;
- штатний розпис кафедри;
- план роботи кафедри;
- дані для розрахунку обсягу навчальної роботи кафедри на поточний навчальний рік;
- розрахунок обсягу навчального навантаження кафедри на поточний навчальний рік;
- розподіл навчального навантаження науково-педагогічних працівників кафедри на поточний навчальний рік;
- звіти про виконання науково-педагогічними працівниками кафедри навчального навантаження за попередній навчальний рік;
- індивідуальні плани роботи викладачів;
- графік підвищення кваліфікації викладачів;
- розклад занять;
- графік консультацій для студентів денної та заочної форм навчання;
- протоколи засідань кафедри;
- звіт про виконання плану роботи кафедри за минулий навчальний рік (відмітка про виконання в плані роботи кафедри (за кожен семестр) із зазначенням номера протоколу засідання кафедри, на якому звіт було затверджено, та підпису завідувача кафедри);
- звіти викладачів про виконання індивідуальних планів за минулий навчальний рік (додаються до протоколу засідання кафедри в червні кожного року або детально фіксуються в протоколі);
- журнали обліку контрольних робіт та індивідуальних завдань здобувачів заочної форми навчання;

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 29
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

– робочі програми навчальних дисциплін, які викладаються кафедрою.

13.11. Навчально-методична документація зі спеціальності (за винятком стандартів вищої освіти) розробляється відповідними випусковими кафедрами. Відповідальність за якість та повноту навчально-методичної документації зі спеціальності покладається на завідувача випускової кафедри.

14. Здобувач вищої освіти як учасник освітнього процесу

14.1 Навчальний час здобувача вищої освіти

14.1.1 Навчальний час здобувача вищої освіти визначається кількістю облікових одиниць часу, відведених для здійснення програми підготовки на певній освітній програмі спеціальності на певному рівні вищої освіти.

14.1.2 Обліковими одиницями навчального часу здобувача вищої освіти є: академічна година, навчальний день, навчальний тиждень, навчальний семестр, навчальний курс, навчальний рік. Академічна година – це мінімальна облікова одиниця навчального часу, що становить 45 хвилин. Навчальний день – складова частина навчального часу тривалістю не більше 9 академічних годин. Навчальний тиждень – складова частина навчального часу тривалістю не більше 54 академічних годин. Навчальний семестр – складова частина навчального часу, тривалість якого визначається навчальним планом та завершується підсумковим семестровим контролем. Навчальний курс – завершений період навчання здобувача вищої освіти протягом навчального року. Тривалість перебування здобувача вищої освіти на навчальному курсі включає час навчальних семестрів, підсумкового контролю та канікул. Сумарна тривалість канікул протягом навчального курсу, крім останнього, становить не менше 8 тижнів. Початок і завершення навчання здобувача вищої освіти на конкретному курсі фіксується відповідними (перевідними) наказами. Навчальний рік для здобувачів вищої освіти складається з навчальних днів, днів проведення підсумкового контролю, екзаменаційних сесій, вихідних, святкових днів і канікул.

14.1.3 Навчальні дні та їх тривалість визначаються річним графіком навчального процесу. Вказаний графік складається на навчальний рік з урахуванням перенесень робочих та вихідних днів, погоджується і затверджується ректором ВНТУ.

14.1.4 Навчальні заняття у ВНТУ тривають одну академічну годину з перервами між ними і проводяться за розкладом. Розклад забезпечує виконання навчального плану в повному обсязі щодо навчальних занять.

14.1.5 Забороняється відволікати студентів від участі в навчальних заняттях та контрольних заходах, встановлених розкладом, крім випадків, передбачених чинним законодавством.

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 30
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

14.2 Права здобувача вищої освіти

Здобувач вищої освіти у ВНТУ має право на:

- захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного та психічного насильства;
- безпечні і нешкідливі умови навчання, праці та побуту;
- вибір форми навчання;
- участь у конкурсі на вступ на навчання на вищому від поточного рівня вищої освіти, програмах академічної мобільності, в тому числі і міжнародної;
- ознайомлення з програмами будь-яких навчальних дисциплін на кафедрах або у системі JetIQ;
- участь у формуванні індивідуального навчального плану;
- вибір навчальних дисциплін (розділів, тем) в межах, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки та робочим навчальним планом, формуючи цим індивідуальний навчальний план;
- обирання викладачів дисциплін, якщо у розкладі навчальних занять передбачено такий вибір;
- користування консультаціями викладачів за встановленим розкладом;
- переривання навчання після здобуття певного рівня вищої освіти та продовження його в університеті або іншому закладі вищої освіти, а також зарахування на конкурсній основі на вакантні місця, що фінансуються з державного бюджету, або на платній основі;
- відвідування з дозволу декана факультету (директора інституту) занять на інших факультетах (інститутах) за умови виконання графіку навчального процесу на своєму факультеті;
- участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення навчально-виховного процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, побуту, оздоровлення;
- надання пропозицій щодо покращення якості освітньої програми, організації та матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу;
- безкоштовне користування науково-технічною бібліотекою, інформаційними фондами, послугами навчальних, наукових, медичних та інших підрозділів, матеріально-технічним забезпеченням та інфраструктурою ВНТУ;
- отримання інформації про ситуації, які склалися на ринку праці, від відповідних структур університету;
- участь у науково-дослідних, дослідно-конструкторських роботах, конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, подання своїх робіт для публікацій;
- користування виробничою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою базою університету;
- моральне та (або) матеріальне заохочення за успіхи у навчанні, активну

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 31
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

участь у науково-дослідній роботі та громадському житті ВНТУ або його підрозділу;

- канікулярну відпустку тривалістю не менше 8 календарних тижнів;
- академічну відпустку, поновлення і переведення до іншого закладу вищої освіти у встановленому порядку;
- забезпечення гуртожитком у встановленому порядку;
- отримання стипендій, призначених юридичними та фізичними особами, які направили їх на навчання, а також інших стипендій відповідно до законодавства;
- трудову діяльність у позанавчальний час;
- участь у об'єднаннях громадян.

14.3 Обов'язки здобувача вищої освіти

14.3.1. Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- дотримуватися законодавства України, моральних та етичних норм, а також принципів академічної доброчесності;
- виконувати вимоги Статуту ВНТУ та Правил внутрішнього розпорядку ВНТУ;
- систематично та глибоко оволодівати знаннями, практичними навичками з освітньої програми, сумлінно працювати над підвищенням свого наукового та загальнокультурного рівня;
- виконувати всі вимоги індивідуального навчального плану в терміни, визначені графіком освітнього процесу;
- відвідувати заняття відповідно до навчального плану та розкладу занять ;
- своєчасно інформувати деканат у випадках неможливості через поважні причини відвідувати заняття, складати (перескладати) підсумкові контрольні заходи (екзамени, заліки, контрольні роботи та ін.);
- брати участь у роботах по самообслуговуванню в навчальних приміщеннях та гуртожитку, допомагати підтримувати належний порядок на територіях, прилеглих до навчальних корпусів, студмістечка, інших культурно-побутових об'єктів, які обслуговують здобувачів вищої освіти університету;
- дбайливо та охайно ставитись до майна університету (приміщень, меблів, обладнання, інвентарю, навчальних посібників, книжок, приладів та ін.);
- не виносити речі та різноманітне обладнання з лабораторій, навчальних та інших приміщень без дозволу відповідальних осіб;
- виконувати розпорядження старости навчальної групи, студради в гуртожитку в межах їх повноважень;
- дбати про честь та авторитет університету, не допускати протиправних та аморальних вчинків, бути дисциплінованим та охайним як в університеті, так і на вулиці та в громадських місцях.

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 32
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

14.3.2. За невиконання обов'язків і порушення Правил внутрішнього розпорядку університету ректор або керівник відповідного підрозділу (факультету, інституту, кафедри тощо) може накладати дисциплінарне стягнення на здобувача вищої освіти, а ректор – відрахувати його за погодженням зі студентським самоврядуванням.

14.3.3. Здобувачі вищої освіти, які пропустили через поважні причини навчальні заняття, що потребують обов'язкового відпрацювання (лабораторні роботи та ін.), повинні їх виконати у спеціально встановлений для цього час визначений кафедрою в установленому порядку.

14.3.4. Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на заняття через поважні причини, він повинен не пізніше наступного дня повідомити про це деканат і протягом трьох днів після виходу на заняття подати підтвердуючі документи.

14.4 Права та обов'язки старости академічної групи

14.4.1. Староста є представником деканату для організаційного забезпечення освітнього процесу в академічній групі та для управління студентським колективом групи при залученні її до всіх офіційних заходів, що проводяться деканом факультету/директором інституту і ректоратом або за їх дорученням.

14.4.2. Староста представляє інтереси здобувачів вищої освіти групи в деканаті і на кафедрах, співпрацює із заступником декана з навчальної роботи та соціальних комунікацій. Староста академічної групи може брати участь у роботі органів студентського самоврядування факультету/інституту та університету.

14.4.3. Старостою академічної групи може бути один із успішних у навчанні здобувачів вищої освіти, який відзначається високими моральними якостями, користується авторитетом і повагою у колективі академічної групи і викладачів, має позитивний вплив на колектив групи і володіє організаторськими здібностями.

14.4.4. За належне виконання своїх обов'язків староста може бути матеріально та морально заохочений адміністрацією та органами студентського самоврядування факультету/інституту та університету.

14.4.5. Староста несе відповідальність за виконання обов'язків та використання прав, передбачених цим Положенням, і дотримується конфіденційності в індивідуальній роботі з колективом академічної групи.

14.4.6. Староста академічної групи на 1-му курсі призначається адміністрацією факультету/інституту на перший навчальний семестр. Після закінчення цього терміну рішення про переобрання старости приймає академічна група.

14.4.7. Староста переобирається на зборах академічної групи при обов'язковій присутності представника адміністрації факультету/інституту.

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 33
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

Рішення про переобрання приймається простою більшістю від загальної кількості студентів академічної групи шляхом прямого голосування, що фіксується у відповідному поданні (заяві, протоколі тощо) до деканату. За поданням академічної групи староста призначається наказом (розпорядженням) по факультету/інституту.

14.4.8. Староста обирається на весь період навчання. Звільнення старости може здійснюватись за власним бажанням, з ініціативи адміністрації факультету/інституту, органів студентського самоврядування або здобувачів вищої освіти даної групи, якщо він не справляється з обов'язками чи втратив моральне право бути офіційним лідером студентського колективу.

14.4.9. Староста зобов'язаний:

- своєчасно інформувати здобувачів вищої освіти про розпорядження ректорату, деканату/директорату, викладачів, які ведуть заняття, стосовно організації освітнього процесу та інших офіційних заходів;

- брати участь у плануванні, організації та проведенні заходів, пов'язаних з навчально-виховним процесом академічної групи;

- готувати та проводити збори академічної групи, на яких обговорюються стан навчання і дисципліни, інші актуальні питання з життя студентського колективу;

- щоденно вести в журналі групи облік відвідування занять здобувачами вищої освіти групи;

- стежити за станом дисципліни та поведінки в групі, за збереженням навчального обладнання та інвентарю в аудиторіях, лабораторіях, навчальних корпусах;

- проводити індивідуальну роботу з одногрупниками стосовно виконання вимог індивідуального навчального плану, правил внутрішнього розпорядку;

- забезпечувати участь здобувачів вищої освіти групи у заходах, які проводяться на факультеті/інституті та в університеті;

- оперативно інформувати деканат про зрив занять, можливі непорозуміння у розкладі занять тощо;

- оперативно інформувати органи студентського самоврядування та адміністрацію факультету/інституту про порушення прав студентів, можливі конфлікти з викладачами, інші проблеми, що є важливими для здобувачів вищої освіти;

- брати участь у зборах старост академічних груп;

- брати участь у роботі комісій, що створюються на факультеті/інституті та в університеті з розв'язання конфліктних ситуацій;

- після закінчення заліків та екзаменів отримувати підсумкову інформацію про результати екзаменаційної сесії і доводити її до відома здобувачів вищої освіти.

14.4.10. Староста має право:

- рекомендувати кращих здобувачів вищої освіти групи до матеріального та

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 34
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

морального заохочення за відмінне навчання, активну участь у науково-дослідній, громадській, спортивній та культурно-масовій роботі тощо;

- вносити пропозиції щодо накладання на здобувачів вищої освіти адміністративних стягнень за порушення навчальної і трудової дисципліни, правил внутрішнього розпорядку;

- представляти інтереси групи під час призначення стипендій та поселення в гуртожиток;

- давати розпорядження здобувачам вищої освіти щодо організації освітньо-виховного процесу, громадської роботи та виконання поставлених перед групою доручень адміністрацією факультету (інституту) та університету.

15. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти

15.1. Підставами для відрахування здобувача вищої освіти є:

- 1) завершення навчання за відповідною освітньою програмою;
- 2) власне бажання;
- 3) переведення до іншого закладу вищої освіти;
- 4) невиконання навчального плану;
- 5) порушення умов договору (контракту), укладеного між ВНТУ та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання;
- 6) без поважних причин не приступив до занять протягом 10 робочих днів від дня їх початку;
- 7) інші випадки, передбачені законом.

15.2. Особа, відрахована із закладу вищої освіти до завершення навчання за освітньою програмою, отримує академічну довідку, що містить інформацію про результати навчання, назви освітніх компонентів, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ECTS.

15.3. Здобувач вищої освіти має право на перерву у навчанні у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання освітньої програми (за станом здоров'я, призовом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку від неї, сімейними обставинами тощо). Таким особам надається академічна відпустка в порядку, що установлений **«Положення про порядок надання академічної відпустки, права на повторне навчання, переведення, відрахування та поновлення студентів у ВНТУ»**. Навчання чи стажування в освітніх і наукових установах (у тому числі іноземних держав) може бути підставою для перерви у навчанні, якщо інше не передбачено міжнародними актами чи договорами між закладами вищої освіти. Здобувачам вищої освіти, призваним на військову службу у зв'язку з оголошенням мобілізації, гарантується збереження місця навчання та стипендії. Здобувачам вищої освіти, які реалізують право на академічну мобільність, протягом навчання, стажування чи здійснення

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 35
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

наукової діяльності в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами гарантується збереження місця навчання та виплата стипендії відповідно до **«Положення про академічну мобільність студентів, аспірантів, докторантів, наукових, науково-педагогічних, педагогічних та інших працівників»**.

15.4. Особа, відрahована із закладу вищої освіти до завершення навчання за відповідною освітньою програмою, має право на поновлення на навчання у ВНТУ в межах ліцензованого обсягу.

15.5. Поновлення на навчання осіб, відрahованих з ВНТУ або яким надано академічну відпустку, а також переведення здобувачів вищої освіти здійснюються, як правило, під час канікул.

15.6. При поновленні на навчання ліквідація академічної різниці проводиться відповідно до **«Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості, академічної різниці та надання платної послуги з проведення занять з вивчення окремої навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом»**.

15.7. Порядок надання академічної відпустки та права на повторне навчання, переведення, відрahування та поновлення осіб, які навчаються у ВНТУ, визначається **«Положенням про порядок надання академічної відпустки, права на повторне навчання, переведення, відрahування та поновлення студентів у ВНТУ»**.

16. Академічна мобільність здобувачів вищої освіти

16.1. Академічна мобільність передбачає участь здобувачів вищої освіти у освітньому процесі закладу вищої освіти (в Україні або за кордоном), проходження навчальної або виробничої практики, проведення наукових досліджень з можливістю перезарахування в установленому порядку присвоєних кредитів навчальних дисциплін навчального плану фахової підготовки, практик тощо.

16.2. Академічна мобільність здобувачів вищої освіти у ВНТУ здійснюється на підставі укладених угод про співробітництво між ВНТУ та закордонними закладами вищої освіти за узгодженими та затвердженими в установленому порядку індивідуальними навчальними планами здобувачів вищої освіти.

16.3. Основним видом академічної мобільності є навчання, включаючи проходження практик, здобувачів вищої освіти ВНТУ у закладах вищої освіти за кордоном протягом певного періоду.

16.4. Умови навчання і перебування здобувачів вищої освіти – учасників академічної мобільності та інші питання визначаються двосторонніми або багатосторонніми угодами між закладами-партнерами.

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 36
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

16.5. Цілі, завдання та загальні засади забезпечення вимог демократичного європейського суспільства під час реалізації академічної мобільності:

- підвищення якості вищої освіти;
- підвищення ефективності наукових досліджень;
- підвищення конкурентоздатності випускників ВНТУ на українському та міжнародному ринках праці;
- збагачення індивідуального досвіду щодо інших моделей набуття та поширення знань;
- встановлення зовнішніх інтеграційних зв'язків;
- гармонізація освітніх програм закладів-партнерів.

16.6. Основними завданнями академічної мобільності здобувачів вищої освіти ВНТУ є:

- підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки, проведення досліджень з використанням сучасного обладнання і технологій, опанування новітніми експериментальними методами, набуття досвіду проведення спільної науково-дослідної роботи та впровадження її результатів;
- розширення професійних компетентностей під час проходження практик;
- можливість отримання здобувачем вищої освіти документів про вищу освіту закладів-партнерів;
- підвищення рівня володіння іноземними мовами;
- посилення інтеграції освіти і науки, розвиток міжнародних наукових досліджень, поглиблення знань національних культур інших країн, а також поширення знань про мову, культуру, освіту і науку України;
- підтримка та розвиток соціальних, економічних, культурних, політичних стосунків та з іншими країнами.

16.7. До участі у програмах академічної мобільності допускаються здобувачі освітніх рівнів «Бакалавр», «Магістр» та «Доктор філософії».

16.8. Відбір здобувачів вищої освіти для участі в програмах академічної мобільності здійснюється комісією ВНТУ по організації роботи за програмою академічної мобільності студентів «Подвійний диплом» на засадах гласності та прозорості з урахуванням рейтингу успішності, участі у науковій роботі та знання іноземної мови.

16.9. Комісію по організації роботи за програмою академічної мобільності студентів «Подвійний диплом» очолює ректор ВНТУ. Склад комісії визначає та затверджує наказом ректор ВНТУ.

16.10. У випадку, якщо здобувач вищої освіти бере участь у міжнародній програмі академічної мобільності, конкурсний відбір здійснюється організацією, яка надає йому грант на умовах і за критеріями, визначеними в установчих документах конкурсу.

16.11. Етапи, тривалість та зміст навчання за програмою академічної мобільності здобувачів вищої освіти «Подвійний диплом», а також визначаються

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 37
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

навчальними планами та графіками освітнього процесу, затвердженими ректором ВНТУ та ректором закладу-партнера. Узгоджені навчальні плани та графіки освітнього процесу затверджуються ректором ВНТУ та ректором закладу-партнера.

16.12. При формуванні індивідуального навчального плану враховується фактичне виконання здобувачем вищої освіти індивідуальних навчальних планів поточного та попередніх навчальних років.

16.13. Навчання за індивідуальним навчальним планом може здійснюватися із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій.

16.14. При необхідності під час навчання у закладі-партнері здобувачу вищої освіти за його заявою надається академічна відпустка.

16.15. Визнання результатів навчання в рамках академічного співробітництва із закладами-партнерами здійснюється з використанням Європейської кредитно-трансферної системи ECTS або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, прийнятої у країні закладу-партнера, якщо в ній не передбачено застосування ECTS.

16.16. Перезарахування вивчених раніше навчальних дисциплін здійснюється на підставі наданого здобувачем вищої освіти документа (академічної довідки) з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів, завіреного в установленому порядку у закладі-партнері.

16.17. Академічна різниця нормативних та вибіркового навчальних дисциплін за індивідуальним навчальним планом визначається закладом вищої освіти.

16.18. Державна атестація здобувачів вищої освіти, які навчаються за програмою академічної мобільності, визначається закладом вищої освіти.

16.19. Після повернення до ВНТУ здобувач вищої освіти надає документ з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін (проходження практик), кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання його навчальних здобутків, завірений в установленому порядку у закладі-партнері.

16.20. Якщо здобувач вищої освіти під час перебування у закладі-партнері не виконав затверджений індивідуальний навчальний план, то після повернення до ВНТУ, йому може бути запропонований індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості, затверджений в установленому порядку, повторний курс вивчення дисциплін або повторний курс навчання.

17. Викладач як учасник освітнього процесу

17.1. Викладачі (науково-педагогічні, наукові чи педагогічні працівники) – це особи, які за основним місцем роботи у закладі вищої освіти провадять навчальну, методичну, наукову (науково-технічну, мистецьку) та організаційну

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 38
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

діяльність. Як правило, викладачами є науково-педагогічні працівники. На посади науково-педагогічних працівників обираються за конкурсом особи, які мають науковий ступінь або вчене звання, а також особи, які мають ступінь магістра. В окремих випадках, у разі неможливості забезпечення освітнього процесу наявними штатними працівниками, вакантні посади науково-педагогічних працівників можуть заміщуватися за трудовим договором до проведення конкурсного заміщення цих посад у поточному навчальному році.

17.1. Робочий час викладача

17.1.1. Відповідно до статті 56 Закону «Про вищу освіту», робочий час науково-педагогічних працівників з повним обсягом обов'язків становить не більше 1548 годин на навчальний рік при середньотижневій тривалості 36 годин.

17.1.2. Робочий час науково-педагогічного працівника включає час виконання ним навчальної, методичної, наукової, організаційної роботи та інших трудових обов'язків.

17.1.3. Максимальне навчальне навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника не може перевищувати 600 годин на навчальний рік.

17.1.4. Рекомендований перелік видів та норми часу навчальної, методичної, наукової та організаційної роботи для науково-педагогічних працівників встановлюється Вченою радою ВНТУ.

17.1.5. Обсяг навчальної роботи науково-педагогічних працівників, виражений в облікових годинах, складає їх навчальне навантаження. До навчального навантаження належить: викладання лекцій, проведення практичних, семінарських та лабораторних занять, приймання екзаменів та заліків, керівництво курсовим проектуванням, кваліфікаційною роботою, керівництво практикою здобувачів вищої освіти, керівництво аспірантами, рецензування кваліфікаційних робіт, перевірка контрольних робіт здобувачів вищої освіти заочної форми навчання, перевірка розрахунково-графічних робіт (якщо це передбачено навчальним планом фахової підготовки), робота у складі ЕК.

17.1.6. Встановлення обсягу обов'язкового навчального навантаження конкретному науково-педагогічному працівнику здійснюється кафедрою ВНТУ з урахуванням виконання ним методичної, наукової, організаційної та виховної роботи.

17.1.7. Планування робочого часу викладача здійснюється на поточний навчальний рік.

17.1.8. При формуванні індивідуальних планів роботи науково-педагогічних працівників завідувач кафедри повинен врахувати особливості кожного виду роботи і забезпечувати оптимальне використання творчого потенціалу кожного викладача.

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 39
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

17.1.9. Індивідуальні плани роботи складаються всіма штатними викладачами та сумісниками, обов'язково розглядаються та затверджуються на засіданні кафедри, підписується завідувачем кафедри.

17.1.10. Суперечливі питання при визначенні індивідуального плану роботи викладача розв'язуються на засіданні кафедри, а в разі необхідності – деканом факультету/директором інституту, першим проректором і ректором.

17.1.11. Якщо викладач прийнятий на роботу після початку навчального року, йому визначається відповідне навчальне навантаження до завершення навчального року та відповідний обсяг методичної, наукової і організаційної роботи в межах 36-годинного робочого тижня з урахуванням статті 56 Закону «Про вищу освіту».

17.1.12. Хід виконання індивідуальних планів викладачів повинен систематично перевірятися шляхом обговорення на засіданнях кафедри з критичною оцінкою якості виконання з кожного виду робіт, вимогою особистого пояснення кожним виконавцем причин низької якості, несвоєчасності виконання або невиконання роботи, передбаченої планом.

17.1.13. Наприкінці навчального року завідувач кафедри зобов'язаний оцінити якість виконання індивідуального плану роботи кожним викладачем і зробити відповідний запис в розділі «Висновки та виконання».

17.1.14. При підведенні підсумків навчального року на засіданні кафедри питання про виконання індивідуальних планів науково-педагогічними працівниками є одним з головних.

17.2. Права науково-педагогічних працівників

17.2.1. Науково-педагогічні працівники ВНТУ мають право:

- на академічну свободу, що реалізується в інтересах особи, суспільства та людства загалом;
- на академічну мобільність для провадження професійної діяльності;
- на захист професійної честі та гідності;
- брати участь в управлінні ВНТУ, у тому числі обирати та бути обраним до вищого органу громадського самоврядування, Вченої ради ВНТУ чи його структурного підрозділу;
- обирати методи та засоби навчання, що забезпечують високу якість освітнього процесу;
- на забезпечення створення відповідних умов праці, підвищення свого професійного рівня, організацію відпочинку та побуту, встановлених законодавством, нормативними актами ВНТУ, умовами індивідуального трудового договору та колективного договору;
- безоплатно користуватися бібліотечними, інформаційними ресурсами, послугами навчальних, наукових, спортивних, культурно-освітніх підрозділів

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 40
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

ВНТУ;

- на захист права інтелектуальної власності;
- на підвищення кваліфікації та стажування не рідше одного разу на п'ять років та загальним обсягом не менше 6 кредитів ЄКТС;
- брати участь в об'єднаннях громадян;
- на соціальне та пенсійне забезпечення в установленому законодавством порядку.

17.2.2. Науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники університету мають також інші права, передбачені законодавством і статутом ВНТУ.

17.2.3. Науково-педагогічні працівники ВНТУ мають право на пенсійне забезпечення відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

17.3. Обов'язки науково-педагогічних працівників

Науково-педагогічні працівники ВНТУ зобов'язані:

- забезпечувати викладання на високому науково-теоретичному і методичному рівні навчальних дисциплін відповідної освітньої програми за спеціальністю, провадити наукову діяльність;
- підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, наукову кваліфікацію;
- дотримуватися норм педагогічної етики та моралі, академічної доброчесності, поважати гідність осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, прищеплювати їм любов до України, виховувати їх у дусі українського патріотизму і поваги до Конституції України та державних символів України;
- розвивати в осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, самостійність, ініціативу, творчі здібності;
- систематично інформувати деканати про факти порушення студентами навчальної дисципліни (систематичне пропускання навчальних занять, несвоєчасність виконання триместрових індивідуальних завдань) та про низьку поточну успішність;
- повністю виконувати умови контракту;
- дотримуватися статуту ВНТУ та Правил внутрішнього розпорядку, законів, інших нормативно-правових актів.

	Вінницький національний технічний університет	Стор. 41
	СУЯ ВНТУ-03.03-П.003.01:21	Редакція 01

ЛИСТОК РЕЄСТРАЦІЇ ЗМІН

Номер зміни	Дата введення в дію	Номер пункту, що змінюється	Прізвище ініціали особи, що зробила запис